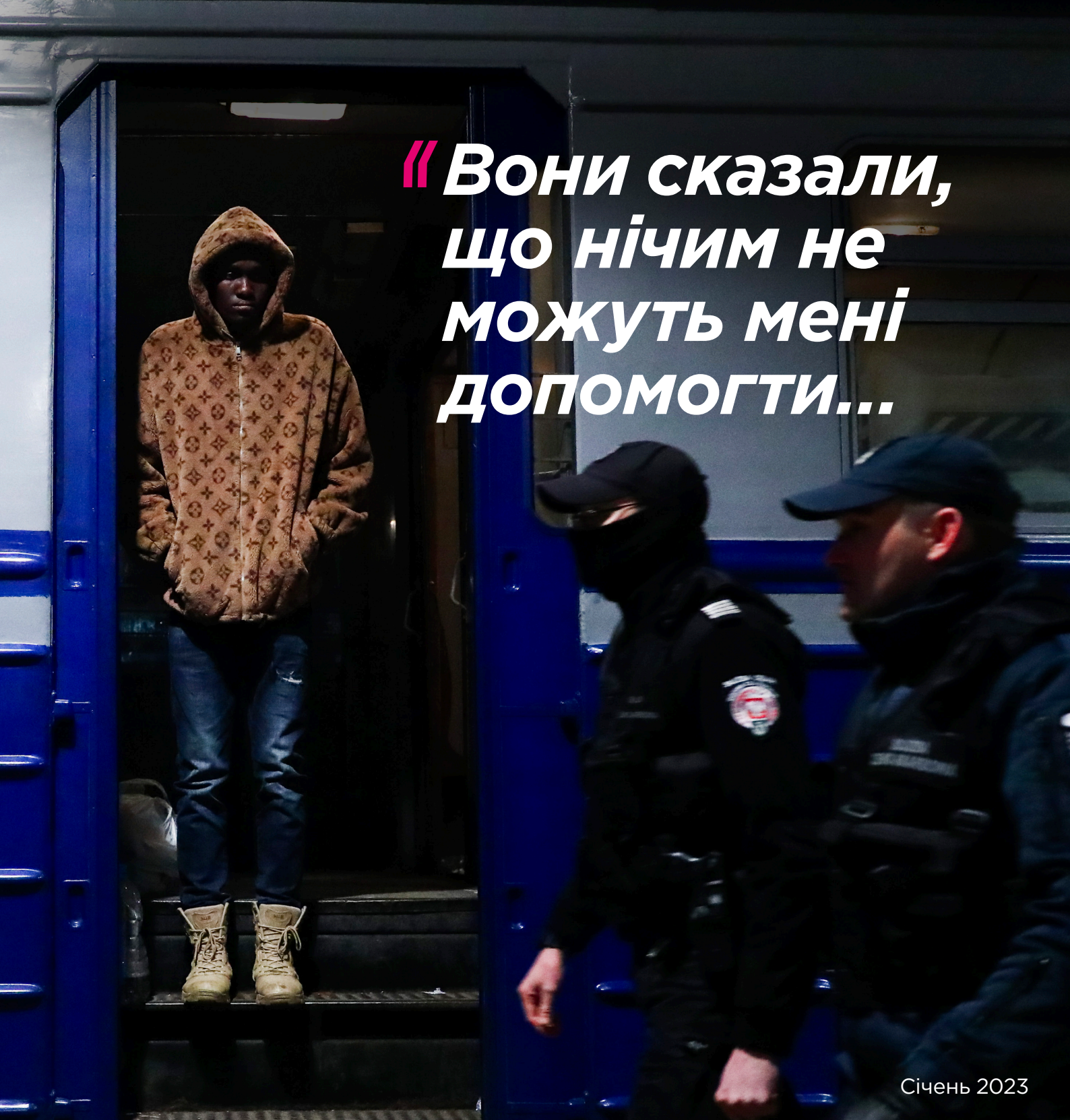

**“Вони сказали,
що нічим не
можуть мені
допомогти...”**

Січень 2023

Труднощі, з якими стикаються
шукачі захисту та біженці, які
тікають від війни в Україні до ЄС

ЗМІСТ

АНОТАЦІЯ	1
ВСТУП	2
КЛЮЧОВІ ВИЯВЛЕНІ ТРУДНОЩІ, З ЯКИМИ СТИКАЮТЬСЯ ШУКАЧІ ЗАХИСТУ ТА БІЖЕНЦІ, ЯКІ ТІКАЮТЬ ВІД ВІЙНИ В УКРАЇНІ ДО ЄВРОПИ	3
Велика кількість шукачів захисту і біженців, які тікають від війни в Україні, не мають права на тимчасовий захист в ЄС	3
Наявні перешкоди у доступі до процедур тимчасового захисту	4
Проблеми з доступом до інформації чи юридичної допомоги	5
Проблеми з доступом та визнанням документів, що посвідчують особу, і проїзних документів	5
Виявлені труднощі доступу до основних прав і засобів до існування	7
Пересування в межах ЄС є недоступним для великої кількості шукачів захисту і біженців	9
ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ	10
ДОДАТОК 1: МЕТОДОЛОГІЯ	i
ДОДАТОК 2: ПРОФІЛЬ РЕСПОНДЕНТІВ У КРАЇНАХ ЄС+	iii
ПОДЯКИ	iii
ЗНОСКИ	iv

АНОТАЦІЯ

За офіційними даними, до широкомасштабної збройної агресії Російської Федерації (далі - РФ) проти України 24 лютого 2022 року в Україні проживало близько 5 тис. біженців і шукачів захисту.¹ Шукачі захисту та біженці є вразливою категорією населення, хоча групи таких осіб є неоднорідними. Такі групи раніше потерпали від конфліктів у своїх рідних країнах чи зазнавали переслідувань, вони можуть не мати документів чи навіть громадянства,² їм небезпечно повертатися до країн свого походження, разом з тим, вони часто стикаються з відмовами у доступі до міжнародного захисту через серйозні недоліки українського законодавства та практики його застосування.

Після початку повномасштабної війни багато з таких людей опинилися серед мільйонів вимушених переселенців за кордоном. Інші – залишилися всередині країни, де у військовий час існують загрози їхньому життю та безпеці.³ Хоча Європа надала безпрецедентний рівень підтримки та забезпечення прав громадянам України, шукачі захисту та біженці, що втекли з України, зіткнулися зі значними перешкодами у доступі до такого захисту. Щоб краще зрозуміти труднощі, з якими стикаються ті, хто був змушений повторно переміститися до Європейського Союзу (далі – ЄС), ми дослідили сферу застосування політики, прийнятої ЄС та його державами-членами, спрямованої на захист тих, хто тікає від війни в Україні.

Крім того, HIAS і БФ “Право на захист” (R2P) провели опитування 300 осіб, що звернулися (шукачі захисту) або отримали (особи, які потребують додаткового захисту, біженці) захист в Україні і вимушено перемістилися в ЄС (далі – “шукачі захисту та біженці в Україні”), багатьом з яких вони раніше надавали правову допомогу в Україні, а також отримали письмову інформацію від неурядових організацій про проблеми, з якими стикаються ці категорії.

Знакове рішення ЄС про надання тимчасового захисту людям, які тікають з України, надало права та сам захист щонайменше 4,9 мільйонам людей.⁴ Тим не менш, багато шукачів захисту і біженців, які раніше шукали притулку в Україні, не підпадають під цей захист у ЄС і натомість можуть бути перенаправлені до системи надання притулку або нелегально залишатися в європейських країнах.

Деякі з ключових висновків, які окреслені в цьому звіті, такі:

- **Тимчасовий захист у Європі не є доступним для багатьох шукачів захисту та біженців, які тікають від війни в Україні.** Майже 4 з 10 респондентів опитування не отримали статусу тимчасового захисту в країнах ЄС.
- **Лише незначна кількість осіб має доступ до юридичної допомоги чи необхідної інформації.** Лише чверть респондентів знають, де отримати юридичну допомогу в ЄС, щоб набутися статус та необхідні документи.

- **Як результат, велика кількість людей живе тривалий час у правовому вакуумі.** 38% респондентів вказали на перешкоди при поданні або отриманні статусу тимчасового захисту, включно з очікуванням до п'яти місяців (громадянам України, натомість, документи про тимчасовий захист, зазвичай, видають у день реєстрації, принаймні така практика є в 17 країнах).
- **Загалом доступ до основного кола прав людини залишається недосяжним.** Понад 40% респондентів не мають доступу до належного вирішення житлового питання та майже 40% - не мають доступу до безкоштовної медичної допомоги.
- **Особи, які не мають документів, що посвідчують особу, є особливо вразливими.** Понад 10% опитаних не мали документів, що посвідчують особу, чи проїзних документів. Як наслідок, вони не можуть подорожувати в межах ЄС, повернутися в Україну або задовольнити базові потреби.

ЄС і держави-члени можуть вирішити ці виклики, вживаючи конкретних заходів, зокрема:

- Поширення тимчасового захисту на осіб, що звернулися (шукачі захисту) або отримали (особи, які потребують додаткового захисту, біженці) захист в Україні і вимушено перемістилися в ЄС (далі – “шукачі захисту та біженці в Україні”);
- Забезпечення доступу до процедур тимчасового захисту або міжнародного захисту для всіх шукачів захисту і біженців в Україні;
- Забезпечення інформаційної підтримки та юридичних консультацій на доступних для шукачів захисту і біженців в Україні мовах;
- Забезпечення надання всім шукачам захисту і біженцям в Україні необхідних документів;
- Полегшення доступу до медичного обслуговування, продовольства та доступного житла;
- Збір та захист даних про шукачів захисту і біженців в Україні.

Шукачі захисту та біженці в Україні під час широкомасштабної збройної агресії Російської Федерації є вразливими категоріями населення, нечисленними і майже невидимими у світовому наративі. Країни ЄС можуть значно розширити свій доступ до статусу, захисту, послуг та інтеграції за допомогою відносно невеликих ресурсів. Дотримуючись своїх міжнародних зобов'язань та забезпечуючи послідовний підхід до прийому та підтримки біженців, ЄС та держави-члени можуть допомогти населенню, яке зіткнулося з кількома етапами переміщення та має за спиною тягар численних травм.

ВСТУП

Широкомасштабна збройна агресія Російської Федерації проти України почалась 24 лютого 2022 року та призвела до великомасштабного переміщення як всередині, так і за межі країни. У відповідь, Європейська Рада ухвалила Рішення Ради від 4 березня 2022 року (далі - Рішення Ради),⁵ яким надала право на тимчасовий захист тим, хто тікає від війни в Україні. Запровадження Директиви про тимчасовий захист⁶ дозволило понад 4,9 мільйонам осіб, які тікають з України, перебувати у безпеці та отримати захист у Європі.⁷ Директива надає тим, хто має право на тимчасовий захист, можливість негайно отримати посвідки на проживання, працевлаштування, медичну допомогу та мати засоби до існування в державах-членах без проходження тривалих процедур визначення статусу.⁸ Однак сфера дії тимчасового захисту не поширюється на всіх осіб, які тікають з України, і виключає багатьох громадян третіх країн та осіб без громадянства.

За офіційними оцінками, кількість біженців та шукачів захисту в Україні на кінець 2021 року становила близько 5 тис. осіб: близько двох п'ятих були громадянами Афганістану, інші прибули з Сирії, Сомалі, Іраку, Росії та інших країн.⁹ Тим не менш, точна кількість біженців і шукачів захисту, які проживали в Україні до лютого 2022 року, і тих, хто втік до ЄС після цього, залишається невідомою. Незважаючи на невелику кількість, ця група осіб стикається з підвищеними труднощами. По-перше, вони не можуть повернутися до країн походження через ризик смерті, катувань та/або переслідувань, а також в Україну, оскільки це небезпечно через війну. По-друге, вони можуть не мати документів, щоб ідентифікувати себе або мати можливість перетнути кордон, і не можуть отримати

документи із своїх рідних країн. По-третє, багато шукачів захисту та біженців в Україні, які тікають від війни в Україні до ЄС, не можуть отримати тимчасовий захист, а натомість їх перенаправляють до процедур отримання міжнародного захисту. Найгірше, вони залишаються без документів, що збільшує ризик торгівлі людьми та насильства.

Щоб краще зрозуміти різновиди та глибину проблем, з якими стикається ця категорія осіб, HIAS та БФ "Право на захист" (R2P) опитали 300 шукачів захисту та біженців, які проживали в Україні до 24 лютого 2022 року та були змушені втекти до країн Європейського Союзу+ (включаючи усі держави-члени та Норвегію, Великобританію та Швейцарію).¹⁰ У цьому звіті ця група населення називається особами, що звернулися (шукачі захисту) або отримали (особи, які потребують додаткового захисту, біженці) захист в Україні (шукачі захисту та біженці в Україні).

Свідчення, зібрані під час цієї роботи, показують, що шукачі захисту та біженці в Україні, які тікають від війни в Україні до ЄС, змушені орієнтуватися в лабіринтах законодавства ЄС щодо надання міжнародного захисту, як правило, без будь-якої підтримки чи юридичної допомоги. Вражаючи зусилля ЄС щодо підтримки осіб, які тікають від війни в Україні, не змогли задовольнити унікальну ситуацію та особливі потреби захисту цієї групи населення.

Висновки, які презентуються в цьому звіті, підкреслюють необхідність більш цілеспрямованих політичних рішень, орієнтованих на вирішення унікальних обставин і проблем, з якими стикаються громадяни третіх країн і особи без громадянства, що були змушені покинути Україну.

Двоюрусні ліжка для біженців на «Арені Львів», транзитній зоні, де люди зібралися перед тим, як продовжити свою подорож до безпечного місця в Україні чи інших країнах, Львів, Україна, 1 квітня 2022 р. (AG для HIAS)

КЛЮЧОВІ ВИЯВЛЕНІ ТРУДНОЩІ, З ЯКИМИ СТИКАЮТЬСЯ ШУКАЧІ ЗАХИСТУ ТА БІЖЕНЦІ, ЯКІ ТІКАЮТЬ ВІД ВІЙНИ В УКРАЇНІ ДО ЄВРОПИ

Велика кількість шукачів захисту і біженців, які тікають від війни в Україні, не мають права на тимчасовий захист в ЄС

Європейський Союз запровадив Директиву про тимчасовий захист у березні 2022 року (після повномасштабного вторгнення РФ в Україну), яка передбачає, що ті, хто втікають з України, отримають захист в Європі. Проте значна кількість громадян третіх країн та осіб без громадянства, які тікають з України, все ще не мають права на тимчасовий захист в ЄС: наше опитування показало, що 39% опитаних шукачів захисту та біженців, що втекли від війни в Україні і прибули до ЄС, не отримали тимчасовий захист в країнах ЄС+ (включаючи всі держави-члени та Норвегію, Великобританію і Швейцарію).

39%

опитаних шукачів захисту та біженців, що втекли від війни в Україні і прибули до ЄС, не отримали тимчасовий захист в країнах ЄС+.

Чому важливе право на тимчасовий захист?

Особи, які мають право на тимчасовий захист, не повинні подавати заяву про надання захисту або проходити тривалі процедури надання захисту в ЄС. Статус тимчасового захисту надається групам особам, які переміщуються з України, тому таким особам не потрібно подавати клопотання про отримання захисту та чекати тривалий період часу, щоб їх визнали бенефіціарами міжнародного захисту. Після реєстрації власники статусу тимчасового захисту мають можливість отримати посвідки на проживання, реалізувати право на працевлаштування, освіту, медичне обслуговування, доступне житло, соціальне забезпечення та мати доступ до засобів існування (для тих, хто цього потребує) протягом терміну захисту (до трьох років). Шукачі захисту користуються нижчим рівнем прав і пільг, ніж ті, які вважаються бенефіціарами тимчасового захисту в ЄС.¹¹ Наприклад, шукачі захисту можуть отримати доступ до ринку праці протягом максимального періоду у дев'ять місяців, тоді як бенефіціари тимчасового захисту можуть реалізувати своє право на працевлаштування негайно.

Крім того, на відміну від шукачів захисту в ЄС, власники статусу тимчасового захисту користуються правом на свободу пересування:

вони можуть вибрати державу-члена ЄС, у якій вони бажають проживати (і зареєструватися для отримання тимчасового захисту), і вільно пересуватися в межах ЄС (і залишатися в іншій державі-члені) до 90 днів протягом 180-денного періоду.¹²

Хто має право на тимчасовий захист в ЄС?

Наступні групи мають право на тимчасовий захист в ЄС¹³:

- Громадяни України, які проживали в Україні, та які були переміщені 24 лютого 2022 року або пізніше, та члени їхніх сімей;
- Громадяни третіх країн та особи без громадянства, які користувалися міжнародним захистом або еквівалентним національним захистом в Україні до 24 лютого 2022 року та які були переміщені з України 24 лютого 2022 року або після цієї дати, а також члени їхніх сімей.

Серед осіб, що звернулись (шукачі захисту) або отримали (особи, які потребують додаткового захисту, біженці) захист в Україні, які тікають від війни в Україні до ЄС, право на тимчасовий захист мають лише ті, хто набули статус біженця або еквівалентний національний захист в Україні¹⁴, а саме додатковий захист і перемістилися 24 лютого 2022 року або пізніше. Особи, які раніше шукали захист в Україні, користуються тимчасовим захистом у Європі, лише якщо:

1. Вони мали дійсний дозвіл на постійне проживання в Україні¹⁵ та не можуть безпечно повернутися до країни або регіону свого походження;
2. Вони є членами сім'ї особи, яка має право на тимчасовий захист у ЄС (це можуть бути особи, які є членами сім'ї громадянина України чи громадянина третьої країни чи особи без громадянства, яка відповідає вимогам для отримання тимчасового захисту);
3. Вони звертаються за тимчасовим захистом у державі-члені ЄС, яка вирішила розширити обсяг тимчасового захисту на шукачів захисту в Україні.

Оскільки через повномасштабне вторгнення РФ в Україну до ЄС переміщуються не лише громадяни України, держави-члени можуть на власний розсуд розширювати коло осіб, що мають право отримати тимчасовий захист на інші групи, крім тих, які визначені Рішенням Ради.

Такими країнами є:

Іспанія - тимчасовий захист поширюється на громадян третіх країн та осіб без громадянства, які законно перебували на території України на підставі чинної посвідки на проживання.¹⁶

Португалія - тимчасовий захист поширюється на громадян третіх країн та осіб без громадянства, які мали посвідку на проживання або довгострокову візу в Україні та чиє безпечне повернення до країни походження неможливе.¹⁷

Німеччина - тимчасовий захист поширюється на громадян третіх країн, які легально та довгостроково проживали в Україні до 24 лютого 2022 року і чиє повернення до країни походження є небезпечним.¹⁸

Фінляндія - тимчасовий захист поширюється на громадян третіх країн, які легально проживали в Україні, за умови, що вони не можуть повернутися до країн свого походження.¹⁹

Чеська Республіка - тимчасовий захист поширюється на всіх громадян третіх країн та осіб без громадянства, які законно перебувають (наприклад, із візою) в Україні до 24 лютого 2022 року та можуть довести, що їхнє повернення до країни походження неможливе через загрозу безпосередньої небезпеки.²⁰

На жаль, ці розширені моделі залишаються винятками, а не правилом. На практиці держави зазвичай зосереджуються на розширенні захисту на громадян України поза сферою Директиви про тимчасовий захист (тобто на тих, хто вже перебував в конкретній державі до 24 лютого 2022 року, якщо термін дії законного перебування скоро закінчиться (наприклад, Фінляндія, Австрія, Німеччина, Нідерланди, Естонія, Литва та Польща)²¹ або тих, хто залишив Україну до 24 лютого 2022 року (наприклад, Румунія, Німеччина, Іспанія та Швеція)²². У результаті значна кількість громадян третіх країн та осіб без громадянства, які тікають з України, не мають права на тимчасовий захист.²³ Опитування, яке ми провели для цього звіту, показало, що ймовірно, 40% респондентів, які були переміщені до ЄС, не отримали статусу тимчасового захисту.

Наявні перешкоди у доступі до процедур тимчасового захисту

38% респондентів нашого опитування зазначили, що стикалися з перешкодами під час подання заяви та отримання тимчасового захисту. Деяким у прийнятті таких заяв було відмовлено без поважних причин або у відповідь респондентам пояснювали, що вони не є громадянами України і не можуть отримати статус тимчасового захисту. Подібні проблеми були виявлені УВКБ ООН, яке дійшло висновку, що деякі громадяни третіх країн, які тікають з України, перенаправляються на звичайну процедуру надання міжнародного захисту, незважаючи на те, що вони мають право на тимчасовий захист згідно з чинним законодавством ЄС.²⁴

38% респондентів нашого опитування зазначили, що стикалися з перешкодами під час подання заяви та отримання тимчасового захисту

Інші шукачі захисту та біженці, що мали ці статуси в Україні, стикалися з тривалим очікуванням на реєстрацію та отримання статусу тимчасового захисту. За даними Агентства Європейського Союзу з питань захисту, щонайменше у 17 країнах, громадяни України отримують відповідні документи щодо тимчасового захисту в день реєстрації.²⁵ Наше ж дослідження показало, що шукачі захисту та біженці в Україні, які мають право на тимчасовий захист, можуть чекати до п'яти місяців, щоб їх визнали бенефіціарами тимчасового захисту. Респонденти також повідомили про затримки в отриманні посвідок на проживання та документів, що посвідчують особу, що додаються до тимчасового захисту.

« У зв'язку з тим, що ми не українці, міграційна служба сказала, що нашу заяву приймуть в останню чергу. Вони вважають нас громадянами третіх країн, а не біженцями.

— свідчення жінки-респондентки з двома дітьми, яка має статус біженця в Україні (які повинні мати право на тимчасовий захист згідно з Рішенням Ради)

« Я прибув до (держави-члена) разом із дружиною та дітьми, які є громадянами України, моя дружина отримала право працевлаштуватися та інші права, а я поки що не отримав жодного статусу.

— свідчення чоловіка-респондента з двома дітьми, який має статус додаткового захисту в Україні

У деяких випадках органи публічної адміністрації приймаючої держави не визнавали документів шукачів захисту та осіб, які потребують додаткового захисту, респондентів. Особи, що звернулись (шукачі захисту) або отримали (особи, які потребують додаткового захисту, біженці) захист в Україні, також зіткнулися з труднощами підтвердження свого зв'язку з Україною та/або свого громадянства за відсутності проїзних документів.

« Держава-член не визнала мій український документ додаткового захисту, тож тепер ми чекаємо їхнього рішення.

— свідчення неодруженого чоловіка-респондента, який є особою, що потребує додаткового захисту в Україні (який повинен мати право на тимчасовий захист згідно з Рішенням Ради)

Усі особи, що звернулись (шукачі захисту) або отримали (особи, які потребують додаткового захисту, біженці) захист в Україні, мають право подати заяву на міжнародний захист у ЄС, навіть якщо вони не мають права на тимчасовий захист. Водночас Європейська мережа з питань безгромадянства (далі – ENS) зазначає, що в Угорщині та Австрії громадяни третіх країн та особи без громадянства, які тікають з України та не підпадають під дію Рішення Ради, стикаються з труднощами доступу до процедур міжнародного захисту.²⁶ 23% осіб, опитаних для цього проекту, залишаються в ЄС як бенефіціари міжнародного захисту (шукачі захисту).

Щонайменше 12% респондентів нелегально залишаються в країнах Європи. Крім того, 14% опитаних шукачів захисту та біженців, які тікають від війни в Україні і зараз вимушені шукати захисту у ЄС наголосили, що їхні діти не мають документів.

Проблеми з доступом до інформації чи юридичної допомоги

Потужним превентивним засобом захисту біженців та шукачів захисту, які тікають від війни в Україні, є доступність інформації та юридичної допомоги. Відповідно до законодавства ЄС, особи, які мають право на тимчасовий захист,²⁷ а також ті, хто не має такого права, повинні мати доступ до інформації про можливі варіанти захисту, процедури тимчасового захисту та надання захисту в ЄС.²⁸ Держави-члени використовують як старі, так і нові технології, включаючи веб-сайти, лінії довіри, QR-коди та чат-боти для поширення інформації про тимчасовий захист.²⁹ Ця цифровізація покращує доступ до інформації для біженців та шукачів захисту, а отже, опосередковано покращує доступ до тимчасового захисту та процедур надання захисту. Проте як онлайн, так і офлайн матеріали зазвичай орієнтовані на громадян України. Оскільки особи, що звернулись (шукачі захисту) або отримали (особи, які потребують додаткового захисту, біженці) захист в Україні, можуть не мати права на тимчасовий захист або можуть не мати певних документів, вони потребують інформації та правової допомоги, орієнтованої саме на їхню ситуацію. Тим не менш, наше опитування показало, що лише 24% респондентів знають, де отримати правову допомогу в державах-членах. Це свідчить про серйозні недоліки в доступі до інформації та правової підтримки шукачів захисту та біженців, які тікають від війни в Україні до ЄС.

Проблеми з доступом та визнанням документів, що посвідчують особу, і проїзних документів

До шукачів захисту та біженців, які тікають від війни в Україні, належать особи без громадянства та громадяни третіх країн, які не можуть отримати документи, зокрема документи, що посвідчують особу, та паспорти, у своїй країні походження. Крім того, з 24 лютого 2022 року багато шукачів захисту та біженців в Україні стикаються з проблемами отримання або відновлення документів, що посвідчують особу, документів, про надання захисту та проїзних документів. Понад 10% респондентів нашого опитування зазначили, що не мають жодних дійсних посвідчень особи та/або проїзних документів, виданих будь-якою державою.

Шукачі захисту та біженці в Україні, які не мають дійсних посвідчень особи чи проїзних документів, стикаються з проблемами повторного в'їзду та виїзду з України, а також доступом до території ЄС. Крім того, вони стикаються з проблемами доступу до соціальної і гуманітарної допомоги і відкриття банківських рахунків через відсутність документів у Європі.

Відсутність документів створює проблеми з виїздом та в'їздом в Україну

Європейська комісія надала рекомендації державам-членам приймати всіх осіб, які тікають з України, включно з тими, хто не відповідає вимогам для тимчасового захисту.³⁰ ENS у короткому звіті від 23 червня 2022 року зазначає, що більшість держав-членів наразі дозволяють в'їзд людям, які втікають з України з гуманітарних причин, незалежно від їхніх документів чи статусу проживання в Україні.³¹ 99% учасників опитування не були оштрафовані чи затримані за незаконний в'їзд або перебування в державах-членах, однак один із респондентів зазначив:

« Мене не пустили через кордон до Польщі. Прикордонники поводитися дуже грубо і погрожували мені. Тоді я покинув країну, перетнувши кордон зі Словаччиною. У Франції я сказав організації, яка допомагала біженцям, що я родом з України (я жив там 4 роки), але після того, як вони зрозуміли, що я не українець, вони сказали мені, що не можуть мені допомогти. Я звертався неодноразово, але змін не було.

— свідчення респондента чоловіка, який має дійсний документ шукача захисту (довідка про звернення за захистом) в Україні

Під час підготовки цього звіту R2P та HIAS консультувалися з українськими неурядовими організаціями (далі – НУО) щодо ситуації з переміщеними шукачами захисту та біженцями в Україні. Вони повідомили про різноманітні проблеми щодо отримання посвідчень особи та проїзних документів та доступу на територію ЄС. Одна НУО

повідомила³², що з квітня 2022 року українсько-польський кордон працює так само, як і до лютого 2022 року, тобто немає спрощених процедур і є суворий прикордонний контроль. У НУО повідомили, що для в'їзду на територію ЄС переміщеним шукачам захисту та біженцям в Україні потрібен дійсний проїзний документ. Оскільки багато шукачів захисту та біженців не мають цих документів, вони стикаються з суттєвими проблемами як під час перебування на території держав-членів, так і під час повторного в'їзду та виїзду з України. Більш ніж одна українська НУО³³ зазначила, що українські міграційні органи з затримками видають нові посвідчення особи та проїзні документи шукачам захисту та біженцям після початку широкомасштабної збройної агресії РФ. Через це особи без дійсних документів не можуть виїхати з України.³⁴

Майже всі шукачі захисту і біженці в Україні передали на зберігання свої паспорти до Державної міграційної служби України під час подання заяви на міжнародний захист. Процедура повернення цих документів вимагає особистої присутності на території України.

На початку широкомасштабної збройної агресії Російської Федерації проти України представники прикордонної служби пропускали всіх, хто тікає з України, не вимагаючи дійсних проїзних документів. Тож, особи, які перемістилися на територію ЄС до квітня 2022 року без проїзних документів стикаються з додатковими труднощами.

Як дослідження HIAS-R2P, так і інформація, отримана від інших неурядових організацій,³⁵ свідчать про те, що переміщені шукачі захисту та біженці в Україні, які зараз проживають в ЄС, стикаються з труднощами при повторному в'їзді в Україну, особливо ті, у кого закінчився термін дії посвідчення особи, яка потребує додаткового захисту³⁶. Одна з НУО³⁷ повідомила, що такі особи стикаються з проблемами на кордонах Польщі та Румунії під час спроби повернутися в Україну.

« Я та член моєї родини не маємо проїзних документів ЄР (Додатковий захист), тому ми не можемо повернутися в Україну.

— свідчення самотньої жінки-респондентки, яка має статус особи, яка потребує додаткового захисту в Україні (яка має претендувати на тимчасовий захист згідно з Рішенням Ради)

Законодавство України³⁸ дозволяє біженцям, особам без громадянства та особам, які потребують додаткового захисту, отримати посвідчення особи на повернення в Україну в дипломатичному представництві за кордоном, але обов'язковою умовою для отримання цього документу є втрата чи викрадення проїзного документа або визнання його недійсним.³⁹ Ті біженці та особи, які потребують додаткового захисту, які ніколи не отримували ці документи, проте тепер змушені були виїхати за кордон, не можуть отримати його вперше в дипломатичній установі. Деякі дипломатичні установи

України не можуть оформити ці документи, оскільки не мають доступу до серверів. Крім того, деякі біженці повідомляють, що їм відмовляли у посвідченні, оскільки вони не є громадянами України. У відповідь на запит на доступ до публічної інформації R2P Міністерство закордонних справ України повідомило, що їм бракує фінансування для видачі посвідчень на повернення для тих, хто тікає з України.⁴⁰

Крім того, деякі респонденти, які опинилися в ЄС, є шукачами захисту з дійсними або простроченими довідками про звернення за захистом в Україні не можуть виїжджати в інші країни або повторно в'їжджати в Україну через те, що їхній паспорт недійсний або знаходиться у Державній міграційній службі України. Це в тому числі обмежує можливості возз'єднання сім'ї, оскільки 20% усіх респондентів опитування розлучені зі своїми членами родини.

усіх респондентів опитування розлучені зі своїми членами родини

Відсутність документів перешкоджає доступу до забезпечення основних потреб і послуг

Наше дослідження показало, що значна кількість шукачів захисту та біженців, особливо осіб без громадянства та осіб, які потребують додаткового захисту в Україні, зіткнулися з труднощами під час отримання посвідок на проживання, посвідчень особи та проїзних документів у державах-членах. Ці документи необхідні для отримання житла, соціальної допомоги та гідних умов проживання. Майже половина респондентів (44%) повідомили, що посвідчення особи, проїзний документ і документ на проживання (виданий органами влади України чи держав-членів), які вони мали, були лише частково достатніми або недостатніми для задоволення їхніх основних потреб. Зважаючи на труднощі доступу до швидкого тимчасового захисту та реєстрації у процедурі отримання захисту в державах-членах, шукачі захисту і біженці в Україні були змушені покладатися на довідку про звернення за захистом в Україні або додаткові документи захисту, видані українською владою. Крім того, багато хто сказав, що їхні документи не приймаються банками та/або місцевими органами влади, тому вони не можуть відкрити банківські рахунки, отримати допомогу, знайти роботу чи отримати доступ до послуг.

« Я надто довго оформлюю відповідні документи, тому я не можу ходити на роботу і годувати сім'ю.

— свідчення чоловіка-респондента з 2 дітьми, який має статус додаткового захисту в Україні

Виявлені труднощі доступу до основних прав і засобів до існування

Як і у випадку багатьох українців, які змушені покинути Україну, особи, що звернулися та особи, що отримали захист в Україні, які шукають захисту в ЄС, відчувають серйозні труднощі із задоволенням своїх основних потреб. Проте, порівняно з громадянами України, такі особи стикаються з ще більшими проблемами в доступі до найнеобхіднішого, оскільки вони можуть не мати права на тимчасовий захист, не володіти необхідними документами і можуть не знати, як отримати доступ до прав і послуг у державах-членах.

Багато держав-членів вже намагаються забезпечити соціально-економічні права, передбачені Директивою про тимчасовий захист (а саме доступ до житла, освіти, соціальної допомоги та працевлаштування) зважаючи на економічні труднощі і перешкоди.⁴¹ Існують суттєві відмінності в державній практиці щодо надання інформації, реєстрації, доступу до прав, консультування, направлення на проживання, базового догляду та заходів безпеки.⁴² Доступ до житла є серйозною проблемою в усьому ЄС, особливо для таких країн, як Польща, яка стикається з найбільшою кількістю вимушено преміщених. Ще одним викликом є надання якісної освіти майже двом мільйонам дітей, які втекли від широкомасштабної збройної агресії РФ в Україні.⁴⁴ Країни, які приймають найбільшу кількість дітей, також стикаються з нестачею вчителів, переповненими школами і класами та браком фінансування для розміщення дітей.⁴⁵

У вересні 2022 року опитування УВКБ ООН показало, що джерелом доходу переселенців з України в приймаючих європейських державах, які найчастіше озвучуються, є соціальні виплати та грошова допомога. Крім того, українці стикаються зі значними соціально-економічними розривами, пов'язаними з працевлаштуванням.⁴⁶ Подібним чином респонденти в іншому дослідженні УВКБ ООН щодо людей, які втікали з України (з яких 99% були громадянами України), описали свої найнагальніші потреби як доступ до готівки, роботи, житла, матеріальної допомоги та медичної допомоги відповідно.⁴⁷ Наше дослідження показало, що для осіб, що зверталися або отримали захист в Україні, проблеми з доступом до належного житла та засобів до існування є більш гострими, про що свідчать такі слова респондентів:

- « Зараз ми живемо в центрі для біженців, але ми готові орендувати квартиру, що досить важко зробити, оскільки це дорого», тоді як інший згадав «Так, це (знайти житло) було дуже важко». В наявності небагато будинків, дорого. Минуло два місяці; ми не можемо знайти іншого житла.
- « У Німеччині дуже важко знайти житло, варіантів небагато, і воно дуже дороге.
- « Так, це дуже дорого і варіантів небагато, і не всі люди хочуть здавати житло в оренду для біженців.

Люди, які залишають Україну, після перетину українсько-польського кордону в Корчовій, Польща, 2 березня 2022 р. (Beata Zawrzel/NurPhoto через Getty Images)

Серед шукачів захисту та біженців, які мають статус тимчасового захисту в країнах ЄС+

3%

вказали, що їм не забезпечували їжу або кошти для проживання. 44% респондентів, які мають статус тимчасового захисту, вказали, що отримують **відшкодування за харчування**, але цього недостатньо для задоволення своїх потреб.

42%

вказали, що їхні **витрати на проживання** не покриваються повністю державою-членом або не будуть покриватися після того, як вони знайдуть роботу.

30%

повідомили, що не отримують повністю безкоштовної **медичної допомоги та/або ліків за рецептом**.

64%

повідомили, що не отримали **одягу та/або гігієнічних наборів**.

Особи, що звернулися (шукачі захисту) або отримали (особи, які потребують додаткового захисту, біженці) захист в Україні, які не мають статусу тимчасового захисту, стикаються з більшими проблемами у доступі до засобів існування та задоволенні своїх основних потреб. Серед них:

15%

не забезпечувалися продуктами харчування чи житлом для покриття **витрат на харчування**.

41%

сказали, що не мають доступу до **належного житла** та/або допомоги.

59%

повідомили, що не отримують повністю безкоштовної **медичної допомоги** та/або ліків, що відпускаються за рецептом.

68%

повідомили, що не отримали **одягу та/або гігієнічних наборів**.

Цивільні особи в'їжджають до Польщі з України через пункт пропуску Краковець, 30 березня 2022 р. (AG для HIAS)

Чоловік із Коморських островів, Африка, перетинає прикордонний пункт Медика з України в Польщу, 28 лютого 2022 року. (Alejandro Martinez Velez/Europa Press через Getty Images)

Пересуватися в межах ЄС є недоступним для великої кількості шукачів захисту та біженців

Особи, що отримали тимчасовий захист, користуються правом на свободу пересування в межах ЄС: вони можуть вибрати державу-член, у якій бажають проживати (і зареєструватися для отримання тимчасового захисту), і вільно пересуватися в межах Союзу (і залишатися в інших державах-членах) до 90 днів протягом 180-денного періоду.⁴⁸ Це різко контрастує з Дублінськими правилами,⁴⁹ жорсткою системою, яка регулює, що шукачі захисту в ЄС, які втікають з інших країн, повинні зареєструвати свою заяву та проживати в країні до тих пір, поки її не буде розглянуто. Дублінська система зосереджена на обмеженні та покаранні. Рішення ж дозволити особам, які втікають з України, «самостійно переселятися» надає їм можливість приєднатися до сім'ї та близьких, а державам полегшити тягар, зробивши можливим розподіл бенефіціарів захисту.⁵⁰

Відповідно до результатів нашого опитування, значна кількість шукачів захисту та біженців, які мають статус тимчасового захисту, не можуть скористатися правом на переміщення до іншої держави-члена.

35% опитаних шукачів захисту та біженців в Україні, які мають статус тимчасового захисту в ЄС, повідомили, що не мають перешкод вільно подорожувати країнами ЄС.

Решта або зазначили, що не можуть подорожувати до інших держав-членів, оскільки не мають дійсних проїзних документів, або не знають про таке право.

ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

Свідчення, розглянуті в цьому звіті, показують, що значна кількість громадян третіх країн та осіб без громадянства, які втікають з України, не мають права на тимчасовий захист в ЄС. Це ставить багатьох людей у дуже вразливе становище. Надання цим особам та їхнім родинам тимчасового захисту дасть їм право на освіту, роботу та доступ до соціальної допомоги. Це також захистило б багатьох від втрати документів і принесло б користь приймаючим державам, зменшивши тиск на системи надання захисту.

Необхідно не тільки розширити обсяг тимчасового захисту, але й покращити практичний доступ до процедур захисту для цієї групи населення. Доступ до процедур реєстрації має вирішальне значення для реалізації права на захист. Оскільки шукачі захисту та біженці, які тікають з України, стикаються з лабіринтом законів і різних підходів, доступ до інформації, юридичних порад і документів є ключовим. Відповідно до законодавства ЄС, шукачі захисту і біженці, що втікають з України, мають право бути поінформованим про свої права, варіанти захисту та процедури, яких необхідно дотримуватися. Однак інформаційні кампанії для людей, які втікають з України, загалом були націлені на громадян України та зосереджені на тимчасовому захисті. Оскільки дана категорія осіб не є громадянами України, вони можуть не мати права на тимчасовий захист або можуть не мати документів, тому їм потрібна додаткова інформація та юридична допомога, орієнтована на їхню ситуацію.

Крім того, слід також прийняти цілеспрямовані дії та рішення для усунення бар'єрів, які перешкоджають доступу цієї групи населення до основних прав і допомоги, таких як житло, харчування та медичне обслуговування.

Нижче наведено деякі конкретні дії, які ЄС та країни-члени можуть вжити для вирішення цих проблем.

Поширити тимчасовий захист на осіб, що звернулися (шукачів захисту) та осіб, що отримали (особи, що потребують додаткового захисту, і біженці) захист в Україні

- ЄС повинен поширити тимчасовий захист на всіх шукачів захисту та біженців, які тікають з України.
- Держави-члени повинні внести зміни до національного законодавства, щоб поширити тимчасовий захист на всіх шукачів захисту та біженців, які тікають з України.

Забезпечити всім шукачам захисту та біженцям доступ до процедур тимчасового захисту або міжнародного захисту

- Держави-члени повинні переконатися, що шукачі захисту та біженці, які втікають з України, можуть подати заяву на тимчасовий захист та/або міжнародний захист.
- Держави-члени повинні переконатися, що заяви про захист шукачів захисту та біженців, що тікають з України, реєструються без будь-яких невинуватених затримок.
- Документи шукачів захисту та біженців, надані українськими органами влади, повинні визнаватися під час процедур визначення статусу та реєстрації органами держав-членів.

Зробити спеціалізовану інформацію, юридичні консультації та підтримку легкодоступними для шукачів захисту та біженців

- ЄС, країни-члени, НУО та міжнародні організації повинні розробити інформаційні кампанії, адаптовані до конкретних потреб шукачів захисту та біженців в Україні. Нові технології можуть бути використані для надання детальної інформації про варіанти захисту та права, доступні даній категорії осіб, а також про те, як і коли можна отримати та поновити посвідки на проживання, посвідчення особи та проїзні документи.
- ЄС, держави-члени, НУО та міжнародні організації повинні забезпечити надання юридичних консультацій та підтримки для шукачів захисту та біженців.
- ЄС, країни-члени, неурядові та міжнародні організації повинні переконатися, що шукачі захисту та біженці, які мають статус тимчасового захисту, поінформовані про своє право на свободу пересування, і вони можуть реалізувати це право на практиці.

Співробітники української партнерської організації HIAS «Право на захист» (R2P) на роботі в Слов'янську, Східна Україна, 23 лютого 2022 р. (AG для HIAS)

Забезпечити всім шукачам захисту та біженцям доступ до необхідних документів

- Держави-члени повинні сприяти доступу шукачів захисту та біженців до документів (включно з посвідками на проживання, документами, які посвідчують особу та проїзними документами) і вирішити проблему затримок у наданні документів.
- Держави-члени повинні сприяти доступу шукачів захисту та біженців, які не мають жодних дійсних документів, до базової допомоги та послуг.
- ЄС та держави-члени повинні розробити програму, яка б гарантувала, що шукачі захисту та біженці, які тікають від війни в Україні до ЄС та їхні діти не залишаться без документів.
- Держави-члени повинні сприяти доступу шукачів захисту та біженців до проїзних документів, щоб вони могли повернутися в Україну, щоб побачити свої сім'ї та повернутися до ЄС, коли їм буде потрібно.

Сприяти доступу до доступного житла, охорони здоров'я, працевлаштування та освіти

- ЄС, держави-члени, міжнародні організації та неурядові організації повинні мобілізувати грошову і гуманітарну допомогу, а також програми для забезпечення доступу до житла, засобів до існування, охорони здоров'я, освіти та гідного рівня життя.
- ЄС, країни-члени, міжнародні організації та неурядові організації повинні розробити інструментарій, що полегшить доступ до належного житла.

Збір даних про шукачів захисту та біженців, які тікають від війни в Україні до ЄС

- Як ЄС, так і країни-члени повинні збирати дані про громадян третіх країн, які прибувають з України, і оприлюднювати їх (із дотриманням законодавства ЄС про захист даних).
 - » ЄС та держави-члени повинні надавати доступ до даних, включаючи розподіл за країнами походження та національністю. ЄС та країни-члени також повинні опублікувати дані про кількість шукачів захисту та біженців, які тікають від війни в Україні до ЄС.

ДОДАТОК 1: МЕТОДОЛОГІЯ

З липня по жовтень 2022 року команда R2P провела опитування 300 шукачів захисту та біженців, які були переміщені з України до ЄС+ (тобто до країн ЄС, Норвегії, Великобританії та Швейцарії) після широкомасштабної збройної агресії Російської Федерації. Деякі з цих осіб мали довідку про звернення за захистом в Україні (довідка про звернення за захистом в Україні), деякі - не мали цього документу, деякі набули статус біженця або статус додаткового захисту в Україні. З 300 респондентів цього звіту 184 отримали тимчасовий захист в ЄС, а 116 осіб ні.

Анкета опитування містила питання щодо соціально-демографічних характеристик; міграційного статусу; документації; можливості подорожей; передбачуваних ризиків та перешкод, з якими стикаються; доступу до житла, харчування, медичного обслуговування, роботи та соціальних мереж. Загалом анкета складалася з 39 пунктів, які включали питання з відповіддю та шість питань відкритого типу. Команда R2P проводила інтерв'ю за допомогою анкети через Telegram, WhatsApp, Viber, Facebook, електронну пошту та телефон. Багато учасників опитування були бенефіціарами R2P. Інших - направили лідери спільнот біженців, УВКБ ООН або неурядові організації, такі як ГО «Десяте квітня». Щоб забезпечити широке географічне охоплення та максимальну можливу кількість перенаправлень, HIAS та R2P охопили 25 неурядових організацій, альянсів та спільнот по всій Європі.

Команда проекту запросила письмові матеріали від трьох українських НУО, які працюють з біженцями, особами, які потребують додаткового захисту, шукачами захисту щодо викликів, з якими вони стикаються в Україні та ЄС. Ці неурядові організації були обрані через їхній значний досвід у наданні соціальних та юридичних послуг біженцям і шукачам захисту в Україні як виконавчих партнерів УВКБ ООН до широкомасштабної збройної агресії РФ.

Крім того, було проведено масштабне дослідження для аналізу законів і політики ЄС і держав-членів. Було розглянуто аналітичні записки, звіти та дослідження, опубліковані міжнародними організаціями, європейськими установами та неурядовими організаціями, а також наукову літературу. До органів влади України були направлені інформаційні запити, щоб опрацювати найновішу статистику.

ДОДАТОК 2: ПРОФІЛЬ РЕСПОНДЕНТІВ У КРАЇНАХ ЄС⁵¹

Серед опитуваного населення ЄС більшість становили чоловіки віком від 18 до 45 років. Понад 47% мали дітей, і більшість зазначили себе як мусульмани.

Країни походження	Держави-члени проживання
Сирія 25% Афганістан 22% Росія 13% Таджикистан 7% Сомалі, Ірак, ДРК (по 4%)	Німеччина 59% Нідерланди 12% Франція 5% Швеція 4% Бельгія 3%
Статус, який мають респонденти	Статус, який респонденти мали в Україні
61% зараз мають статус тимчасового захисту в ЄС Зараз 1% є біженцями в ЄС 23% зараз зареєстровані як шукачі захисту 12% залишаються без документів	57% були шукачами захисту в Україні 34% набули додаткового захисту в Україні 8% набули статусу біженця в Україні 3% були без документів в Україні

ПОДЯКИ

Цей звіт є продуктом HIAS і БФ “Права на захист”. Ми хочемо подякувати Мелтем Інелі-Цігер, яка провела значну частину досліджень і написала цей звіт. Ми вдячні Гійєрмо Кантор, Рейчел Левітан, Катарін Вулріч та Ользі Морковій з HIAS за участь у написанні та редагуванні. Висловлюємо подяку Світлані Бутенко, Наталії Криницькій, Шахсне Рустемовій, Анні Комзюк, Івану Гончарову та Олександрі Лапіну з Права на

Захист за роботу зі проведення опитування та аналіз отриманої інформації. Ми високо цінуємо підтримку УВКБ ООН у координації зв'язків з партнерами. Також дякуємо Полу Кляйну за його креативність у створенні цього звіту.

Ця доповідь присвячена та ґрунтується на досвіді груп ризику, переміщених через війну в Україні.

ЗНОСКИ

1. UNHCR, <https://www.unhcr.org/refugee-statistics/download/?url=j6Hp9Y>.
2. Кількість осіб без громадянства, яка, за оцінками, становить від 36 000 до 100 000 осіб, ймовірно також включатиме людей, які потребують захисту. Див. UNHCR, <https://www.unhcr.org/ukraine.html> та Європейська мережа з питань безгромадянства (ENS), Брифінг: Stateless people and people at risk of statelessness forcibly displaced from Ukraine, 10 March 2022.
3. UNHCR, <https://data.unhcr.org/en/situations/ukraine>. UNHCR, <https://www.unhcr.org/ua/en/internally-displaced-persons>
4. European Union Agency for Asylum (EUAA), Ukraine Crisis: Data and Analysis, (latest data available as of 6 November 2022) <https://euaa.europa.eu/ukraine-crisis-data-and-analysis>.
5. Council Implementing Decision (EU) 2022/382 of 4 March 2022 establishing the existence of a mass influx of displaced persons from Ukraine within the meaning of Article 5 of Directive 2001/55/EC, and having the effect of introducing temporary protection, ST/6846/2022/INIT OJ L 71, 4.3.2022. (hereinafter Council Implementing Decision (EU) 2022/382 of 4 March 2022).
6. Council Directive 2001/55/EC of 20 July 2001 on minimum standards for giving temporary protection in the event of a mass influx of displaced persons and on measures promoting a balance of efforts between Member States in receiving such persons and bearing the consequences thereof, OJ L 212, 7.8.2001. (hereinafter TPD)
7. Станом на 6 листопада 2022. EUAA, Analysis on Asylum and Temporary Protection in the EU+ in the Context of the Ukraine Crisis, <https://euaa.europa.eu/publications/analysis-asylum-and-temporary-protection-eu-context-ukraine-crisis-29>.
8. Частина III TPD.
9. Supra 1
10. Додаткову інформацію про методологію див. у Додатку 1.
11. Chapter II of Directive 2013/33/EU of the European Parliament and of the Council of 26 June 2013 laying down standards for the reception of applicants for international protection (recast) OJ L 180, 29.6.2013; M. Ineli-Ciger, Temporary Protection in Law and Practice (Brill 2017) Ch. 5.
12. Шукачі захисту та біженці, які не підпадають під дію TPD (і тому не можуть користуватися тимчасовим захистом), тим не менш, мають право подати заяву на міжнародний захист у ЄС. Для таких осіб доступ до процедури захисту та процесуальних гарантій регулюється Directive 2013/32/EU of the European Parliament and of the Council of 26 June 2013 on common procedures for granting and withdrawing international protection (recast) OJ L 180, 29.6.2013
13. Article 2 of the Council Implementing Decision (EU) 2022/382 of 4 March 2022.
14. Article 2 of the Council Implementing Decision (EU) 2022/382 of 4 March 2022.
15. Шукачі захисту, які мають посвідку постійного проживання в Україні, на практиці є досить рідкісним явищем.
16. ECRE, Information Sheet – Measures in response to the arrival of displaced people fleeing the war in Ukraine, November 2022, <https://ecre.org/wp-content/uploads/2022/12/ECRE-Update-November-2022-Implementation-of-the-TPD.pdf>, p. 73; EU Fundamental Rights Agency (FRA), National legislation implementing the EU Temporary Protection Directive in selected EU Member States (October 2022 update), <https://fra.europa.eu/en/publication/2022/national-legislation-implementing-eu-temporary-protection-directive-selected-eu-O>.
17. FRA, National legislation implementing the EU Temporary Protection Directive in selected EU Member States (October 2022 update); supra 16 ECRE, p. 43.
18. Supra 16 ECRE, p. 20.
19. Ibid, p.18.
20. FRA, National legislation implementing the EU Temporary Protection Directive in selected EU Member States (October 2022 update); supra 16 ECRE, p. 43.
21. EUAA, Analysis of Measures to Provide Protection to Displaced Persons from Ukraine, (2022) <https://euaa.europa.eu/publications/analysis-measures-provide-protection-displaced-persons-ukraine-situational-report>, p. 4.
22. FRA, National legislation implementing the EU Temporary Protection Directive in selected EU Member States (October 2022 update); supra 16 ECRE, p. 43.
23. Подібний висновок див ENS, Briefing 3: Protection gap for stateless refugees from Ukraine, 23 June 2022.
24. UNHCR, The Implementation of the Temporary Protection Directive: Six Month On, October 2022, p.11.
25. Час очікування видачі відповідних документів становить від 24 годин до 2 тижнів (2022, July 6). EUAA, Analysis of Measures to Provide Protection to Displaced Persons from Ukraine, supra, p. 14.

26. Подібний висновок див ENS, Briefing 3: Protection gap for stateless refugees from Ukraine, 23 June 2022.
27. Стаття 9 TPD вимагає від держав-членів надавати особам, які користуються тимчасовим захистом, документ мовою, зрозумілою для них, у якому чітко викладено положення, що стосуються тимчасового захисту та мають відношення до них.
28. Усі шукачі захисту повинні мати доступ до інформації про процедури надання захисту, їхню заяву про міжнародний захист, процедуру реєстрації та їхні права під час цього процесу.
29. Supra 21, p. 11.
30. European Commission, Communication from the Commission on Operational guidelines for the implementation of Council implementing Decision 2022/382 establishing the existence of a mass influx of displaced persons from Ukraine within the meaning of Article 5 of Directive 2001/55/EC, and having the effect of introducing temporary protection 2022/C 126 I/01, 21 March 2022.
31. Supra 23.
32. Письмове подання НУО1 від 13 жовтня 2022.
33. Письмове подання НУО1 від 13 жовтня 2022; Письмове подання НУО2 від 13 жовтня 2022.
34. Зі 168 опитаних всередині України 66% заявили, що не можуть залишити територію України. Для порівняння. HIAS-R2P, Protection Risks facing Non-Ukrainian Asylum Seekers and Refugees affected by the war in Ukraine [add link?]
35. Письмове подання НУО3 від 13 жовтня 2022.
36. Див. HIAS-R2P, Protection Risks facing Non-Ukrainian Asylum Seekers and Refugees affected by the war in Ukraine [add link?]
37. Письмове подання НУО3 від 13 жовтня 2022.
38. Постанова КМУ «Про затвердження зразка, технічного опису та порядку видачі посвідчення особи на повернення в Україну» №285 від 5 квітня 2017 р.
39. Там же, Ст 14.
40. Відповідь Міністерства закордонних справ України на запит на надання публічної інформації від 05.05.2022 №417
41. Save the Children, Putting Children First: Priorities for the European Union's response to the conflict in Ukraine, September 2022 https://resourcecentre.savethechildren.net/pdf/Putting_children_first_Policy_paper.pdf.
42. Supra 21, p. 12.
43. Cf. OECD, Housing support for Ukrainian refugees in receiving countries, 27 July 2022 <https://www.oecd.org/ukraine-hub/policy-responses/housing-support-for-ukrainian-refugees-in-receiving-countries-9c2b4404>.
44. Supra 41.
45. Ibid.
46. UNHCR's intentions survey covered 43 countries across Europe and beyond between August and September 2022, with over 4,800 surveys completed. UNHCR, September 2022, <https://data.unhcr.org/en/documents/details/95767>
47. UNHCR, Regional Protection Profiling, <https://app.powerbi.com/w?r=eyJrJoiMWU3NjkzYmEtNDYzMC00M2EyLTkwMjctMGIwZTA0MTQwMjU5IiwidCI6ImU1YzY3OTgxLTUyNjQ0NDZlNC04YTBJLTU1NDNkMmFmODBiZSIsImMiOiJh9&pageName=ReportSectionb9333061a0a2e93930ea>
48. Supra 5.
49. Regulation (EU) No 604/2013 of the European Parliament and of the Council of 26 June 2013 establishing the criteria and mechanisms for determining the Member State responsible for examining an application for international protection lodged in one of the Member States by a third-country national or a stateless person (recast) OJ L 180, 29.6.2013.
50. S. Carrera, M. Ineli Ciger, L. Vosyliute, L. Brumat, 'The EU Grants Temporary Protection For People Fleeing War in Ukraine: Time To Rethink Unequal Solidarity in EU Asylum Policy' (2022)
51. https://www.ceps.eu/wp-content/uploads/2022/03/CEPS-PI2022-09_ASILE_EU-grants-temporary-protection-for-people-fleeing-war-in-Ukraine-1.pdf, p. 28.
52. 51. ЄС + включає всі держави-члени, а також Норвегію, Великобританію та Швейцарію.

ГОЛОВНИЙ ОФІС

Рю Рояль 15
1000 Брюссель
Бельгія

 /HIASEurope
 @HiasEurope
 @hiaseurope

hiaseurope@hias.org
hiaseurope.org

ГОЛОВНИЙ ОФІС

1300 Спрінг Стріт
Суїт 500
Сілвер Спрінг, MD 20910

 /HIASrefugees
 @HIASrefugees
 @HIASrefugees

info@hias.org
hias.org

ГОЛОВНИЙ ОФІС

Вул. Григорія
Сковороди 21/16
04070

 /right2protection
 @R2Protection
 @right2protection

r2p@r2p.org.ua
r2p.org.ua